

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

heidi.lundberg@oed.dep.no
Tollef.Taksdal@oed.dep.no

Bergen, 23. februar 2011

Vår ref: 22116/JS
Ans. adv. Frode S. Halvorsen
Sekretær: Ann Kristin Kvist

420 KV KRAFTLINJE SIMADAL –SAMNANGER HØRINGUTTALELSE TIL RAPPORTER FRA SJØKABELUTREDNINGEN

I

Denne høringsuttalelse avgis på vegne av partene undertegnede representerer i forbindelse med ny 420 kV kraftlinje Simadal-Samnanger. De fleste parter er eiere av eiendommer i Granvin kommune. Partsliste følger vedlagt.

II

Regjeringen nedsatte 4 eksterne uavhengige ekspertutvalg for å få grundige utredninger av sjøkabelalternativet og også sammenligne disse med virkningene ved det konsesjonsgitte alternativ.

Utvalgene som ble nedsatt skulle utrede følgende tema:

- Teknologi, økonomi og andre forhold knyttet til en sjøkabelløsning – Utvalg I.
- Virkninger for kraftsystemet ved kabling – Utvalg II.
- Konsekvensene av at man trenger lenger tid på en ny overføringsforbindelse til Bergensområdet (BKK-området) – Utvalg III.
- Samfunnsøkonomiske virkninger – Utvalg IV.

Regjeringen nedsatte ikke et eget utvalg for vurdering av behovet for ny kraftlinje Simadal-Samnanger selv om det fra ulike hold ble anmodet om dette. Dette tema er

Advokatfirmaet Harris DA
Grunnlagt 1924
Org. nr. 859 234 232 mva
www.harris.no

Medlemmer av:
Den Norske Advokatforening
EuroAdvocaten

Ståle Eeg Nielsen (H)
Frode S. Halvorsen (H)
Knut R. Nergaard
Leif Jæger
Christian S. Mathiassen (H)
Stig J. Harris (H)
Pål Magne Bakka LL.M.
Thomas Chr. Jarning
Frode Risnes
Øystein Ørjasæter
Peder Karlsson
Tor Lars Onarheim (H)
Olav Pedersen
Børje L. Hoff
Robert Neverdal (H)
Hallgeir Riisøen

Hildegunn Y. Nygård
Kathrine Lien Mjell
Martin Haaland Simonsen
Thor Hvidsten
Gerd Aaland Fagerli
Christian Skoge
Anders Wyller
Torhild Sæther
Siv Elén Årskog Vedvik
Kristin Aspevik
Finn Eirik Winther
Henrik Kleive

Bergen:
Dreggsalmenning 10/12
Postboks 4115 Sandviken
5835 Bergen
Tlf.: (+47) 55 30 27 00
Faks: (+47) 55 30 27 01

Førde:
Naustdalsvegen 1B
Postboks 474, 6803 Førde
Tlf.: (+47) 57 83 71 00
Faks: (+47) 57 83 71 01

Norheimsund:
Sandvenvegen 40
Tlf.: (+47) 56 55 44 40

Sogndal:
Parkvegen 5
Tlf.: (+47) 57 67 88 00

ADVOCATIA
Deltakende advokatfirmaer:
Oslo:
Kvale Advokatfirma
Bergen/Førde:
Advokatfirmaet Harris
Trondheim:
Advokatfirmaet Bjerkan Stav
Stavanger/Bryne:
Advokatfirmaet Haver
Kristiansand:
Advokatfirmaet Kjær
Tromsø:
Advokatfirmaet Rekke, Pleym
Lillehammer:
Advokatfirmaet Thallaug
Molde:
Advokatfirmaet Øverbo, Standal

www.advocatia.no

derfor ikke utredet av uavhengig ekspertutvalg. Temaet er likevel indirekte berørt i rapport fra Utvalg III.

Partene jeg representerer legger til grunn at utvalgene er nedsatt for å kvalitetssikre og/eller korrigere de forutsetninger og vurderinger som lå til grunn i konsesjonssøknad og konsesjonsvedtak og at de vurderinger og konklusjoner som fremgår av ekspertutvalgenes rapporter legges til grunn ved den endelige behandling av alternativene – sjøkabel eller luftspenn.

Partene jeg representerer vil gjøre gjeldende at rapportene fra de fire ekspertutvalg gir flere vurderinger og delkonklusjoner som styrker sjøkabelalternativet som det beste alternativ.

Grunneierne kan slutte seg til den enstemmige uttale som er avgitt fra Hardangerrådet og uttalen fra Ulvik Herad. Granvin Herad sin uttale forelå ikke på det tidspunkt denne høringsuttalelse ble innsendt.

På vegne av partene suppleres likevel disse uttaler kort for noen av de tema utvalgene har behandlet.

III

Teknisk mulighet sjøkabel

Det har tidligere vært reist spørsmål om en sjøkabel er praktisk teknisk mulig å legge på grunn av dybdeforhold i Hardangerfjorden, topografi i fjorden og lengden på kabel.

Utvalg I bekrefter at sjøkabel er teknisk mulig både i forhold til dybdeforhold, topografi og lengde. Samtidig bekreftes akseptabel kabeltrase og at det er liten risiko for det biologiske mangfold.

Driftssikkerhet – varig løsning

Det har også vært reist spørsmål om hvor vidt en sjøkabel kan gi god nok driftssikkerhet.

Både Utvalg I og Utvalg II bekrefter i sine rapporter at det foreligger sjøkabelalternativ med god drift- og forsyningssikkerhet (alternativ 4).

Likeledes fremgår av Utvalg IV sin rapport at alternativene sjøkabel og luftalternativ er likeverdige med hensyn til forsyningssikkerhet.

Tidsaspekt – risiko

Sjøkabel innebærer en lengre prosess for ferdigstilling enn lufttrasé. Det har tidligere vært uttalt at dette tilsier at sjøkabel ikke kan velges.

Utvalg III uttaler at energisituasjonen under vanlige forhold vil være god. Likeledes uttales at det også i år med spesielt lite tilsig og lave temperaturer normalt vil være akseptabel energisituasjon frem til år 2020. Det uttales også at risikoen for effektknapphet er liten.

Det pekes samtidig på ulike tiltak som kan innføres og styrke forsyningssituasjonen ytterligere i tiden frem til 2020.

Også Utvalg IV peker på at situasjonen på kort sikt ikke er så alvorlig at det ikke er mulig å vente med den konsesjonsgitte linjen mellom Sima og Samnanger. Samtidig påpekes at effektkapasiteten ikke påvirkes av en eventuell permanent ny forbindelse mellom Sima og Samnanger. Derimot vil etablering av den konsesjonssøkte linjen Modalen-Mongstad-Kollsnes øke denne kapasiteten og tilgjengelig produksjonskapasitet om vinteren.

På vegne av partene anføres derfor at utvalgsrapportene underbygger at det er tid til å vurdere og eventuelt gjennomføre andre alternativer enn luftledning.

Alternativet permanente løsninger

Når det er tid til å vurdere alternative løsninger, gjøres gjeldende at denne tid må nyttes til detaljutredning og også klargjøring av behovet for traséen i lys av ulike andre alternativ.

Det vises her til Utvalg IV som både trekker frem linjen Sauda-Samnanger og Sauda-Aurland. Den siste traséen opplyses å ikke være tilstrekkelig utredet.

Utvalg IV peker også på at ved å bruke tiden som er til disposisjon vil en også kunne følge forbruksutviklingen, og dermed behovet for ulike traséløsninger.

Behovet

Partene jeg representerer oppfattet det opprinnelig slik at den nye kraftlinjen var nødvendig for raskt å sikre forsyningssikkerhet for vanlige forbrukere i Bergensregionen.

Utvalgsrapportene anses å nyansere dette bildet.

I ettertid oppfatter partene det slik at en eventuell ny kraftlinje særlig er viktig for oljerelatert virksomhet som øker sitt kraftbehov og BKK Produksjon AS sitt behov for kapasitet for eksport av kraft ut av landet.

Hvis dette medfører riktighet anføres at så vel oljeindustrien som kraftindustrien vil være bærekraftig selv om ikke den rimeligste, og mest skadelige løsning for miljøet, velges.

For grunneierne er det også vanskelig å forstå hvis hensyn til økonomisk sterke næringsinteresser nødvendiggjør inngrep i storslåtte naturinteresser og lokale næringsinteresser sin utnyttelse av egne ressurser.

Det har også vært anført at luftspenn er nødvendig for at lokale elvekraftverk mv. skal kunne utbygges og kobles til nett.

Utvalg II opplyser i sin rapport at nye småskala kraftanlegg ikke knyttes til sentralnett men til underliggende regional- og distribusjonsnett, og at øket kabling ikke vil påvirke muligheten til å tilslutte småskala kraftproduksjon (s. 46).

Økonomi

Det har vært enighet om at de direkte kostnadene med en sjøkabel er høyere enn de direkte kostnadene med luftledning.

Myndighetene har tidligere gitt uttrykk for i hvilken grad økonomi skal ha betydning for valg av løsning.

På vegne av partene gjøres gjeldende at det uavhengig av dette, uansett ikke er riktig å foreta en isolert økonomisk avveining av anleggskostnader, men at det må foretas en samlet vurdering, hvor det også gjennomføres et samlet miljøregnskap.

Utvalg IV som har vurdert de samfunnsøkonomiske sider opplyser at de ikke har hatt tilstrekkelig informasjon til å kunne foreta denne vurderingen.

På vegne av partene anføres at det er viktig at dette tema detaljutredes slik at det kan foretas en korrekt vurdering av dette.

Herunder anføres at dersom luftledninger hadde blitt valgt, måtte det avsettes helt andre beløp for avbøting av skade på natur og miljø samt næringsinteresser, enn det som foreløpig er gjort.

IV

Med henvisning til overstående gjøres det på vegne av partene gjeldende at alternativet sjøkabel er det beste alternativet og at det er tilstrekkelig tid til å planlegge å gjennomføre dette.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Harris

Frode S. Halvorsen
advokat (H)

Pr. 07.12.2010

PARTSLISTE

Gnr./bnr.	Navn:	Adresse:	Sted:
Ulvik:			
49/2	Ulvik Sokneråd v/Torkell Børsheim	Storøyni 6	5730 Ulvik
63/1	Johan Børsheim		5730 Ulvik
67/1	Johanne Hjelmevold		
68/1, 58/1	Aslak Aurdal		5730 Ulvik
68/2	Arnfinn Aarekol		5730 Ulvik
68/6	Andi Hydle		5730 Ulvik
68/7	Kjell Bratteteig		5730 Ulvik
69/1	Orlaug Skeie	Skeisflaten 6	5730 Ulvik
	Torbjørn Dyrvik		5730 Ulvik
Granvin:			
118/4, 6	Ivar Kjerland	Kjerland	5736 Granvin
119/2	Olve Kjerland	Tveito	5736 Granvin
119/1*	Per Tveito		2740 Roa
	Harald Tveito	Tveito	5736 Granvin
119/3	Olav Tveito	Tveito	5736 Granvin
118/2*	Knut H. Kjerland		5736 Granvin
123/1	Hans Velken	Eide	5736 Granvin
123/9	Nils T. Eide		5736 Granvin
120/1	Annlaug Haugse Såkvitne	Røystrand	5736 Granvin
120/1	Knut Skåvitne	Røystrand	5736 Granvin
129/1,4*	Knut Endre Folkedal	Folkedal	5736 Granvin
129/5	Lars Håvard Dalatun	Folkedal	5736 Granvin
129/2*,3*	Gunnar I. Folkedal	Øvre Folkedal	5736 Granvin
118/1	Lars Bjarte og Sigrid Røystrand	Kjerland	5736 Granvin
121/3	Anna Marie Pedersen		5736 Granvin
121/3	Ragnvald Pedersen		5736 Granvin
124/1	Aud Haukanes		5736 Granvin
132/1*	Sigmund Myklatun	Sverrespl. 4	5700 Voss
132/2*	Magnar Lussand	Lussand	5736 Granvin
132/3*	Vigleik Mo	Lussand	5736 Granvin
	Eilif Beggevik		5736 Granvin
136/2	Vigdis Reisæter	Kvandal	5736 Granvin
136/1	Eldbjørg Kvandal	Naustflot	5736 Granvin
136/8	Gunnar Kaland	Folkedal	5736 Granvin
	Martha Brekke	Folkedal	5736 Granvin
	Åge Elvatun	Folkedal	5736 Granvin
	Nils I. Brekke	Folkedal	5736 Granvin

	Hermann Orvid	Folkedal	5736 Granvin
	Andre Seim		5736 Granvin
121/1	Ingebjørg Arnetveit	Nyresbaret 16	5700 Voss
121/1	Sidsel Berit Flesland	Hamre	5281 Valestrandsfossen
121/1	Eldbjørg Hus	Røystrand	5736 Granvin
121/1	Sjovat Hus	Røystrand	5736 Granvin
121/1	Torstein Hus	Kyte	5700 Voss
121/1	Olav Røystrand	Kvalrossveien 13	4085 Hundvåg
123/2	Eirik Eide	Eide	5736 Granvin
	Svein Helge Pedersen	Røystrand	5736 Granvin
118/5	Olav M. Kjerland	Kjerland	5736 Granvin
	Margrete Jakobsen	Eide	5736 Granvin
	Magnus Solberg	Austre Sagstadvei 30	5243 Fana
123/3	Nils J. Seim		5736 Granvin
Kvam:			
79/1	Per Ragnar Kjepso	Kjepsovegen 238	5614 Ålvik
Samnanger:			
35/1, 2 og 3	Bengt Drageset	Fanhammeren 24 P	5244 Fana